

Handelsregler för Alternativa aktiemarknaden

1. Inledning

Detta dokument beskriver hur handeln på Alternativa aktiemarknaden (Alternativa) fungerar. Först definieras ett antal viktiga begrepp. Därefter redovisas hur tillträde till marknadsplatsen erhålls, de olika stegen från order till avslut, de regler som ligger till grund för fastställande av transaktionspris och för fördelningen av aktier mellan köpare och säljare. Till sist redovisas viss annan information som är väsentlig för handeln.

Hantering av likvider och leveranser av värdepapper administreras av Alternativans bankförbindelse, Danske Bank Sverige Filial.

Mer information finns på www.alternativa.se, där även blankett för kundregistrering finns. På hemsidan finns också aktuell information om anslutna företag samt tidpunkter för handel.

2. Definitioner

I dessa handelsregler har nedanstående begrepp följande innebörd:

"Auktionshandel" innebär att transaktionspriset styrs av marknadsens utbud och efterfrågan genom köp- och säljorder från investerare. Se även "orderläggning före fastställt pris" nedan.

"Marknadsrådshandel" innebär att transaktionspriset fastställs av Marknadsrådet (se nedan). Beslutet föregås av en värdering av företaget och en indikativ budgivning.

"Investerare" avser person (både fysisk och juridisk) som undertecknat blankett för kundregistrering för handel på Alternativa. Investeraren har därmed tillträde till handeln på Alternativa.

"Marknadsrådet" avser den av Alternativans styrelse utsedda grupp av personer, som på uppdrag, godkänner bolag för anslutning till Alternativa samt fastställer transaktionspriset i samband med Marknadsrådshandel.

"Bud" – del av Marknadsrådshandeln, avser indikativa (icke bindande) bud som lagts av Investerare i syfte att ge Marknadsrådet underlag för fastställandet av Transaktionspriset.

Orderläggning före fastställt pris – del av Auktionshandeln, avser insamlandet av bindande köp- och säljorder från investerare i syfte att erhålla underlag för fastställande av transaktionspris.

"Transaktionspris" avser det pris som fastställts via Auktionshandeln eller Marknadsrådshandeln, till vilket ett värdepapper omsätts på kommande handelsdag.

Orderläggning efter fastställt pris – gäller både Marknadsrådshandel och Auktionshandel, avser bindande order som lagts av Investerarare i syfte att köpa eller sälja ett värdepapper till Transaktionspriset.

"Handelsdag" avser sådan dag då fördelning av värdepapper sker mellan köpare och säljare. Handelsdagen har föregåtts av orderläggning.

"Orderbok" avser den sammanställning av köp- och säljorder som byggs upp under orderläggningen i respektive värdepapper. Order i orderboken sammanförs på Handelsdagen till avslut.

"Handelspost" avser den minsta post värdepapper som kan handlas på Alternativa. En handelspost skall ha ett ungefärligt värde på SEK 5.000 -10.000. För aktier kan handelsposten bestå av 1, 2, 5, 10, 20, 50, 100, 200, 500, 1000, 2000, 5000 eller 10000 aktier. Handelsposten fastställs när företagen ansluts och ändras bara om transaktionspriset kraftigt förändrats.

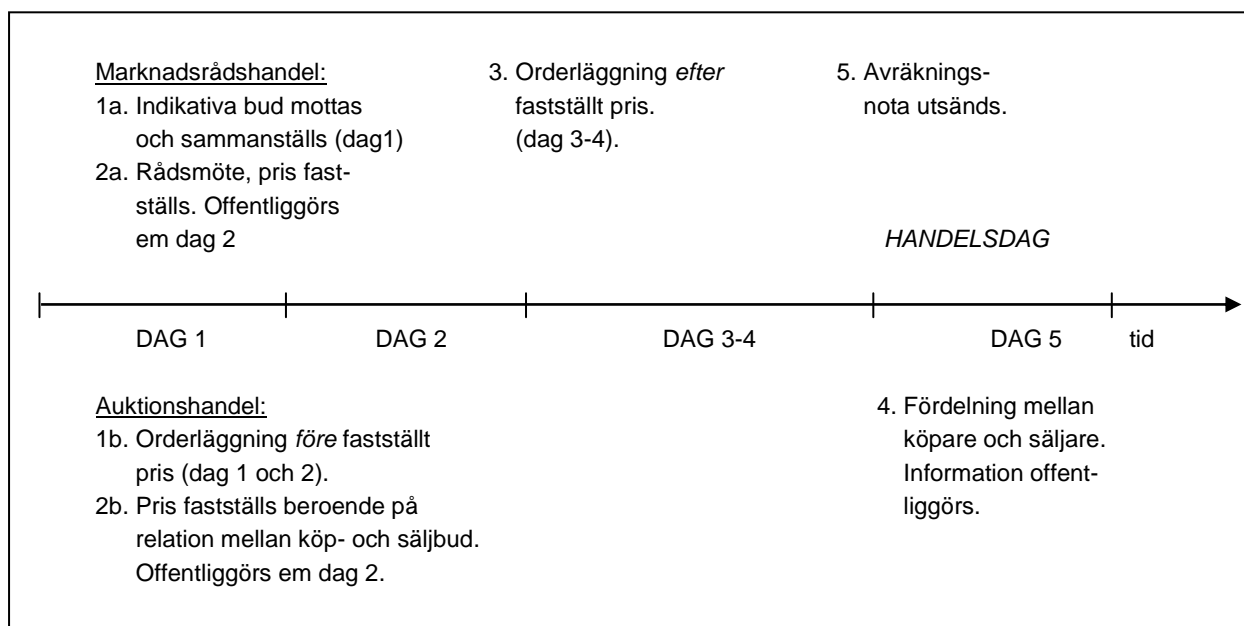
3. Tillträde till marknadsplatsen

För att erhålla tillträde till Alternativa aktiemarknadens marknadsplats måste investeraren registrera sig som kund. Registreringen innebär bland annat att investeraren förbinder sig att leverera värdepapper eller likvid efter genomfört avslut. Blankett för registrering finns på Alternativans hemsida, under rubriken "Att handla". Att registrera sig som kund är kostnadsfritt.

4. Beskrivning av en handelsperiod

Handel på Alternativa sker i enlighet med figuren nedan. Orderläggning förutsätter kundregistrering enligt ovan. Beroende på vilken modell som valts för prissättning, blir aktiviteterna under handelsperiodens två första dagar olika. Handel via Marknadsrådet beskrivs under punkt 1a och 2a medan auktionshandeln redovisas under 1b respektive 2b. Från och med dag 3 är aktiviteterna identiska oberoende av prissättningsmodell. Se beskrivning av varje punkt under figuren.

Följande aktiviteter beskrivs i bilden ovan.

1a. (Marknadsrådshandel) Indikativa bud mottas och sammanställs:

Pågår vanligtvis dag 1 från kl. 9.00 till kl. 16.00. Bud tas emot via e-post eller telefon. Orderläget offentliggörs inte. Indikativa (=ej bindande) bud visar investerarnas köp- och säljintresse för företagets aktier. Det ger Marknadsrådet visst underlag inför fastställandet av Transaktionspriset. Indikativa bud omvandlas inte till order utan investeraren måste senare lägga in order separat i enlighet med punkt 3 nedan. Se även under kapitel 5 nedan.

2a. (Marknadsrådshandel) Rådsmöte, pris fastställs och offentliggörs

Resultatet av budgivningerna används som en del i det underlag Marknadsrådet använder för sitt arbete med värdering av företagens aktier. Utifrån detta fastställer Marknadsrådet det pris till vilken aktien kommer att handlas. Priset offentliggörs via Alternativitas och det aktuella företagets hemsida. Se även under kapitel 6 nedan.

1b. (Auktionshandel) Orderläggning före fastställt pris:

Pågår vanligtvis från dag 1 kl. 9.00 till dag 2 kl. 16.00. Order tas emot via e-post eller telefon, via telefon mellan kl. 9.00-16.00. Orderläget offentliggörs normalt dagligen på Alternativitas hemsida kl. 10, 12, 14 och 16, dag 2 även kl 15.30.

Köporder som är lika med eller högre än det blivande transaktionspriset leder till avslut eller, om inte tillräckligt med värdepapper finns till salu, förs över till "orderläggning *efter* fastställt pris". Motsvarande gäller för säljorder som är lika med eller lägre än det blivande transaktionspriset. Övriga order makuleras efter kl. 16.00 dag 2. Se även under kapitel 5 nedan.

2b. (Auktionshandel) Pris fastställs och offentliggörs

Resultatet av orderläggning *före* fastställt pris ger underlag för fastställande av transaktionspriset. Priset offentliggörs på Alternativans hemsida. Se även under kapitel 6 nedan.

3. Orderläggning *efter* fastställt pris

Med kunskap om priset kan Investerares nu lägga bindande order. Det normala är att orderläggning pågår i två dagar, från dag 3 kl. 9.00 till dag 4 kl. 16.00. Order tas emot via e-post eller telefon, via telefon mellan kl. 9.00-16.00. Orderläget offentliggörs normalt dagligen på Alternativans hemsida kl.10, 12, 14 och 16, dag 4 även kl. 15.30. Se även under kapitel 5 nedan.

4. Handelsdag - fördelning mellan köpare och säljare

Fördelning av aktier mellan köpare och säljare sker i enlighet med fördelningsreglerna nedan. I korthet innebär dessa att aktier fördelas lika så länge utbud och efterfrågan räcker till. En konsekvens blir då att mindre order fylls först, det vill säga köpare och säljare som lagt små order kommer att tillgodoses först. Därefter fylls order storleksmässigt nerifrån så länge utbud och efterfrågan räcker till. Se även under kapitel 7 nedan.

5. Affärsregistrering, avräkningsnota utsänds.

Avslut registreras och handelsstatistik offentliggörs på hemsidan. Avräkningsnota distribueras till alla som genomfört affär.

5. Att lägga bud eller order

Som ovan nämnts är bud och order olika aktiviteter. Nedan beskrivs mer detaljerat de olika situationerna i samband med "indikativa bud", "orderläggning *före* fastställt pris" och "orderläggning *efter* fastställt pris".

Bud och order läggs på olika nivåer beroende på vad aktien kostar. Det tillåts handel med en ticksize på 1 öre för aktier som kostar upp till 2 kr. För kurser mellan 2 kr och 5 kr handlas i nivåer om 5 öre, mellan 5 och 20 kr i nivåer om 10 öre, mellan 20 och 50 kr i nivåer om 50 öre, mellan 50 och 200 kr i nivåer om 1 kr, mellan 200 och 500 kr i nivåer om 5 kr, mellan 500 och 2000 kr i nivåer om 10 kr och över 2000 kr i nivåer om 50 kr.

Indikativa bud (Marknadsrådshandel)

Syftet med budgivningen är att ge Marknadsrådet ett underlag för fastställandet av Transaktionspriset till kommande handelsdag. Buden blir marknadens bedömning av aktien och det förutsätts att de är seriösa och speglar det utbud och den efterfrågan som finns. Det är inte tillåtet att agera tvärt emot sitt bud i den kommande orderläggningen.

Exempel: Har ett indikativt köpbud lagts kan Investeringen inte lägga en säljorder till samma eller lägre pris på närmast följande handelsdag. Investering som agerar på detta sätt får sina order makulerade.

Buden är endast rådgivande för Marknadsrådet och rådet själv bedömer hur stor vikt man lägger vid buden. Buden omvandlas inte till order utan Investeringen måste själv återkomma om budet ska övergå till en order.

Endast registrerade Investeringar kan lägga indikativa bud. För att lägga bud förutsätts att Investeringen planerar att handla i värdepappret. Bud läggs via telefon eller e-post direkt till Alternativa på tider som anges på Alternativans eller på respektive företags hemsida. Investeringen ska identifiera sig med eget lösenord som angivits på blankett för kundregistrering. Vid budgivning, ange företagets namn, köp- eller säljbud, pris och antal aktier. Antalet måste motsvara minst en Handelspost. Bud kan ändras eller makuleras så länge budgivning pågår.

Ingen löpande information lämnas från den indikativa budgivningen. Den används endast som underlag för prissättningen av Marknadsrådet.

Order före fastställt pris (Auktionshandel)

Syftet med orderläggningen är att skapa ett underlag för fastställandet av Transaktionspriset på kommande handelsdag. Order som läggs är bindande och kommer, om de är lika med eller bättre än det blivande transaktionspriset, att matchas eller överföras till orderläggning *efter* fastställt pris.

Investeringar får lägga både köp- och säljorder, dock endast en per prisnivå och ej till korsande kurser. Order kan ej makuleras om de inte är uppenbarligen felaktiga. Priset på en köporder får höjas men ej sänkas, priset på en säljorder får sänkas men ej höjas. Antalet värdepapper i en order kan ökas men ej minskas. Dessutom kan man inte lägga en köp- eller säljorder som blir korsande jämfört med tidigare offentliggjorda kurser.

Endast registrerade Investeringar kan lägga order. Order läggs via telefon eller e-post direkt till Alternativa på tider som anges på Alternativans eller på respektive företags hemsida. Investeringen ska identifiera sig med eget lösenord som angivits på blankett för kundregistrering. Ange företagets namn, köp- eller säljorder, pris och antal aktier. Antalet måste motsvara minst en Handelspost. Order kan ändras, med de begränsningar som angivits ovan, så länge orderläggningen pågår. Ändring sker på samma sätt som när ordern tidigare lades.

Order efter fastställt pris (både Marknadsråds- och Auktionshandel)

Köp- och säljorder

Endast registrerade Investerarare kan lägga order. För att lägga säljorder förutsätts att säljaren har minst motsvarande antal aktier tillgängliga. För att lägga köporder förutsätts att köparen har likvida medel tillgängliga som täcker värdet på affären samt kostnad för courtage.

Order läggs via telefon eller e-post direkt till Alternativa på tider som anges på Alternativans eller på respektive företags hemsida. Investerararen ska identifiera sig med eget lösenord som angivits på blankett för kundregistrering. Vid orderläggning, ange företagets namn, köp- eller säljbud och antal aktier. Antalet måste motsvara minst en Handelspost. Fördelning kommer primärt att ske i hela Handelsposter varför order inkluderande uddaposter endast i undantagsfall fylls.

Lagda order kan ej makuleras om de inte är uppenbarligen felaktiga. Antalet värdepapper i en order kan ökas men ej minskas. Samma investerarare kan ej lägga både köp- och säljorder eller flera order per prisnivå..

Jämnviktsorder

För att förbättra likviditeten och möjliggöra för fler att få köp- respektive säljorder fyllda, har en särskild ordertyp – Jämnviktsorder – införts. En Jämnviktsorder kan läggas av alla Investerarare men måste vara på minst 50 Handelsposter. Ordertypen deltar endast i handeln om det i orderboken blir ett underskott på köp- eller säljsidan. Syftet är att fylla ut köp- eller säljsidan så att båda sidor blir lika stora och alla order därmed blir fyllda. Jämnviktsorder är endast giltig på den sida (köp eller sälj) som är minst.

Den del av en Jämnviktsorder som inte går till avslut, visas inte i den offentliga statistiken efter genomförd handel. En Investerarare kan således lägga in en stor Jämnviktsorder och bidra till att förbättra likviditeten utan att det behöver påverka bilden av utbud och efterfrågan efter genomförd handel.

Under pågående handel visas benämningen ”JO” om en Jämnviktsorder föreligger. Se mer under kapitel 8 nedan. Jämnviktsorder kan endast läggas via telefon till Alternativa.

6. Fastställande av Transaktionspris

Oavsett prissättningsmodell fastställs alltid ett Transaktionspris vid varje handelsperiod. All handel sker sedan till detta Transaktionspris. Metoderna att fastställa priset avviker dock i de båda modellerna.

Marknadsrådshandel

Marknadsrådet fastställer Transaktionspriset. Som underlag används resultatet av den indikativa budgivningen, information från företaget samt annan information som anses lämplig. Rådet avgör vilken vikt som respektive del av underlaget skall ha.

Med detta underlag gör Marknadsrådet sedan en värdering av företaget och fastställer Transaktionspriset.

Marknadsrådet tar inget ansvar för eventuella felaktigheter i underlaget och lämnar inga garantier att det fastställda Transaktionspriset inte kraftigt kan komma att ändras i framtiden.

Auktionshandel

I samband med auktionshandeln fastställer ”marknaden” transaktionspriset. Efter avslutad orderläggning *före* fastställt pris kan fyra situationer uppstå. Varje situation leder på olika sätt till ett transaktionspris enligt följande:

1. Bästa köp = bästa sälj: Priset sätts normalt till denna kurs. En anledning till att frånga principen är att det skiljer mer än en faktor 10 mellan utbud och efterfrågan på denna kurs samtidigt som det bedöms som sannolikt att en annan kurs mer speglar relationen mellan utbud och efterfrågan.

Lagda order på detta pris (dag 1 och 2), matchas i samband med stängningen av orderläggning *före* fastställt pris. Om vissa order inte kan fyllas övergår de till orderläggning *efter* fastställt pris och får förtur till en handelspost framför tillkommande order.

2. Bästa köp lägre än bästa sälj: Priset fastställs inom intervallet mellan bästa köp och sälj med hänsyn tagen till utbud och efterfrågan.

I syfte att uppmuntra till fler och större order, fastställs priset närmast den sida med högst volym. Volymen definieras som volymen på bästa nivå plus den volym som ligger upp till 20% från bästa nivån.

Volymen på den sidan med lägst antal aktier divideras med volymen på motsatta sidan. Resultatet multipliceras med skillnaden mellan köp- och säljkurs och divideras sedan med 2. Resultatet som erhålls läggs till – eller dras ifrån – priset på den sidan med högst volym.

Det erhållna priset avrundas till närmaste tal som överensstämmer med det handelsintervall som gäller vid denna prisnivå (se sida 4 ”Att lägga bud eller order”). Om detta inte ger vägledning, avrundas kursen nedåt.

3. Bästa köp högre än bästa sälj: Priset sätts inom intervallet på den nivå där flest aktier omsätts. Om två eller fler priser inom intervallet ger lika omsättning, sätts priset på den nivå där obalansen (dvs skillnad mellan köp- och säljvolym) är minst. Vid flera priser med samma obalans, beräknas ett genomsnitt mellan högsta och lägsta av dessa och priset sätts på närmaste tal som överensstämmer med gällande handels-intervall. Om detta inte ger vägledning väljs det lägsta av de alternativa priserna.

Lagda köporder på - och högre än - detta pris samt lagda säljorder på - eller lägre än - detta pris (dag 1 och 2), matchas i samband med stängningen av orderläggning *före* fastställt pris. Om vissa order inte kan fyllas övergår de till orderläggning *efter* fastställt pris och får förtur till en handelspost.

4. Köp- eller säljorder saknas: Priset sätts till den bästa befintliga köp- eller säljorder förutsatt att denna inte kraftigt avviker från senaste kurs och det inte kan motiveras av ny information. Skulle inte bästa köp- eller säljkurs anses lämplig enligt ovan eller både köp- och säljkurs saknas, används senast fastställda kurs. Skulle denna kurs inte anses rimlig sätts ingen kurs och handeln vid denna handelsperiod ställs in.

7. Fördelningsregler

Fördelningsreglerna bygger på likafördelningsprincipen. Alla får köpa eller sälja lika många Handelsposter utan hänsyn till när under orderläggningen ordern lagts. Oftast kommer dock den ena sidan (köp- eller säljsidan) att bli större än den andra vilket medför att alla order inte kommer att bli fyllda.

Exempel

När samtliga köp- och säljorder sammanställts uppstår en summa aktier på köp- respektive säljsidan. I exemplet nedan finns en fiktiv orderbok för ett bolag, Handelsposten är 20 aktier.

Orderboksexempel	
Köporder 1: 1000st Köporder 2: 800st Köporder 3: 60st 1860st	Säljorder 1: 900st Säljorder 2: 100st Säljorder 3: 80st Säljorder 4: 20st Säljorder 5: 20st 1120st

På köpsidan efterfrågas totalt 1860 aktier, på säljsidan bjuds 1120 aktier ut. Orderboken visar ett underskott på säljsidan med 740 aktier. Samtliga säljare får således sälja sina aktier medan köparna, åtminstone de två största, inte får köpa så många de vill. 1120 aktier delas på de tre köparna, en Handelspost i taget med start på den största order. När samtliga fått 60 aktier (3 Handelsposter) är Köporder 3 fylld och det finns 940 aktier kvar, som ska delas på de två köparna som ännu ej fått sina order fyllda. Då detta antal inte går att dela lika (eftersom Handelsposten 20 st innebär att det inte går att fördela 470 aktier var till köparna) får Köporder 1: 480 aktier och Köporder 2: 460 aktier. De sista 2 aktierna går till Köporder 1 eftersom den köparen lagt en större order.

Hade det i exemplet funnits en Jämnviktsorder på 1000 aktier (=minimum eftersom Jämnviktsordern måste bestå av minst 50 Handelsposter) på säljsidan, hade 740 av dessa aktier sålts. En eventuell Jämnviktsorder på köpsidan hade förblivit orörd. Om fler Jämnviktsorder funnits på säljsidan, hade de 740 aktierna fördelats mellan dem på samma sätt som ovan.

Endast jämna Handelsposter kommer att fördelas. Har Investerares angivit ett udda antal (t.ex. 23 st) kommer närmast mindre antal jämna Handelsposter att fördelas. I undantagsfall kan udda poster fördelas om någon köpare eller säljare särskilt angett att de accepterar detta.

Förtur i fördelning

Som nämnts ovan under kapitel 6 finns i samband med auktionshandeln vissa förtursregler. Order som i orderläggning före fastställt pris varit lika med eller bättre än Transaktionspriset, matchas eller får förtur till en handelspost i den kommande fördelningen.

Förtursregler finns även för Marknadsrådshandeln. Investerares som deltagit i den indikativa budgivningen och lagt bud som är lika med eller bättre än Transaktionspriset, får förtur till en handelspost i den kommande fördelningen.

Sammanfattning

Alternativa gör fördelningen i enlighet med reglerna ovan. Skulle en fördelningssituation uppstå som inte täcks av dessa regler, fördelas aktierna i enlighet med intentionen i fördelningsreglerna. Fördelningen är slutgiltig och kan inte överklagas.

8. Information på hemsidan

Under pågående handelsperiod uppdateras hemsidan dagligen med information från orderläggningen. Normalt sett sker det varje timme mellan kl. 10 och kl 16. För exakta tider, se Alternativans hemsida i anslutning till handelsperiodens början.

Följande visas i samband med orderläggning före fastställt pris, dag 1 och 2:

1. Bästa (=högsta) köpkurs (BK)
2. Bästa (=lägsta) säljkurs (BS)
3. Antal aktier på BK
4. Antal aktier mellan BK och BK minus 20%
5. Antal aktier på BS
6. Antal aktier mellan BS och BS plus 20%

Exempel: Med följande sifferexempel 1=380, 2=400, 3=1000, 4=5000, 5=100 samt 6=500 skulle informationen på hemsidan se ut enligt nedan:

Köpare		Säljare	
<u>1000</u>	380	400	<u>100</u>
5000			500

Köpsidan visar att det finns en efterfrågan på 1000 aktier till kursen 380kr (=BK). Totalt efterfrågas 5000 aktier mellan 380kr och 304kr (=BK-20%)

Säljsidan visar att det finns ett utbud på 100 aktier till kursen 400kr (=BS). Totalt utbjuds 500 aktier mellan 400kr och 480kr (=BS+20%)

Följande visas i samband med orderläggning efter fastställt pris, dag 3 till 4:

Dag 3 till 4 visas fastställt transaktionspris i anslutning till företagsnamnet. I särskilt fält visas också antal aktier och antal order som finns på köp- respektive säljsidan. Det ser ut på följande sätt:

X-bolaget, transaktionspris: X kr

Antal aktier köp: YYY (Z)

Antal aktier sälj: ZZZ (Z)

(Z) visar antalet bakomliggande order

Föreligger en Jämnviktsorder på köp- eller säljsidan markeras det med "JO" efter antalsuppgiften. Om bästa köpkurs är lika med eller högre än bästa säljkurs i samband med stängningen av orderläggningens före fastställt pris, dag 2, visas dessutom det antal aktier som omsatts vid denna tidpunkt.

9. Likvid och leverans

Efter genomförd fördelning på handelsdagen, utsänds avräkningsnota till alla som genomfört en affär. Till de som lagt order men ej fått köpa eller sälja, skickas ingen information.

I avräkningsnotan ges instruktioner till köpare och säljare. Av instruktionerna framgår bland annat hur och när likvider och värdepapper ska levereras. Dessa hamnar inledningsvis på Alternativans klientmedelskonto (hos Östgöta Enskilda Bank) respektive klientmedelsdepå (hos Danske Bank Sverige Filial), för att senare vidarelevereras till köpare och säljare.

10. Övrigt

Handelsdagar

Handelsdagar samt tidpunkter för bud och order, framgår av Alternativans hemsida.

Eventuell extra handelsdag

Aktieägare eller företag kan begära en extra handelsdag om särskilda skäl föreligger. Exempel på sådana skäl kan vara ingen eller låg handel på senaste handelsdag eller en större omvärdering av företaget och/eller den bransch företaget tillhör.

Beslut om extra handelsdag fattas av Alternativa aktiemarknaden.

Eventuell senarelagd handelsdag

En planerad handelsdag kan senareläggas om särskilda skäl föreligger. Exempel på sådana skäl kan vara en större pågående affär eller annan pågående aktivitet som kan påverka värdet av företaget. Andra skäl till senareläggning kan vara längre strömavbrott eller störningar i Alternativans eller system som är vitala för handelns genomförande.

Skulle orderläggning ha påbörjats och/eller transaktionspris fastställts kan, beroende på orsaken till senareläggningen, lagda order och eventuella matchade affärer makuleras och fastställandet av transaktionspriset upphävas. En ny handelsperiod ska i så fall inledas så snart som möjligt.

Beslut om senarelagd handelsdag fattas av Alternativa aktiemarknaden.

Handelsregler, fastställda av styrelsen för Alternativa aktiemarknaden 2010-05-17

